

OPĆA AUDIJENCIJA PAPE LAVA XIV.

SRIJEDA. 4. 3. 2026.

Niz kateheza o dokumentima Drugoga vatikanskog koncila

Dogmatska konstitucija "Lumen gentium".

Crkva, vidljiva i duhovna stvarnost

(Čitanje: Ef 4,15-16)

Draga braćo i sestre,

nastavljamo naše dublje promišljanje o koncilskoj konstituciji "Lumen gentium", dogmatskoj konstituciji o Crkvi.

U prvom poglavlju, gdje se nastoji ponajprije odgovoriti na pitanje o tome što je Crkva, ona je opisana kao "složena stvarnost" (br. 8). Zapitajmo se: u čemu se sastoji ta složenost? Netko bi mogao odgovoriti da je Crkva složena jer je "komplicirana", stoga teška za tumačenje; drugi bi mogao pomisliti da njezina složenost proizlazi iz činjenice da je institucija s dvijetisućljetnom poviješću, s obilježjima različitima od bilo koje druge društvene ili religijske zajednice. No, latinski izraz "complexus" označuje prije svega skladno jedinstvo raznih vidova unutar jedne te iste stvarnosti. Stoga "Lumen gentium" može tvrditi da je Crkva dobro povezan organizam u kojemu zajedno postoje ljudska i božanska dimenzija, bez razdvajanja i bez miješanja.

Ljudska dimenzija odmah je zamjetljiva, jer je Crkva zajednica muškaraca i žena koji dijele radost i napor kršćanskoga života, sa svojim vrlinama i slabostima, naviještajući Evanđelje i postajući znak Kristove prisutnosti koja nas prati na putu života. Ipak, taj vid – koji se očituje i u institucionalnoj strukturi – nije dostatan da opiše pravu narav Crkve, jer ona posjeduje i božansku dimenziju. Ta dimenzija ne sastoji se u nekoj idealnoj savršenosti ili duhovnoj nadmoći njezinih članova, nego u činjenici da je Crkva rođena iz Božjega nauma ljubavi prema čovječanstvu, ostvarenoga u Kristu. Crkva je stoga u isti mah zemaljska zajednica i mistično Tijelo Kristovo, vidljiv puk i duhovno otajstvo, stvarnost uronjena u povijest i narod koji hodočasti prema nebu (LG 8; KKC 771).

Ljudska i božanska dimenzija skladno se prožimaju, ne nadvladavajući jedna drugu. Na taj način Crkva živi u tomu otajstvenom paradoksu: ona je u isto vrijeme ljudska i božanska stvarnost, koja prima grješnoga čovjeka i vodi ga k Bogu. Kako bi se osvijetlilo to stanje Crkve, "Lumen gentium" upućuje na Kristov život. Tko je susretao Isusa na putovima Palestine, doživljavao je Njegovu ljudskost, Njegove oči, Njegove ruke, zvuk Njegova glasa. Oni koji su ga slijedili, bili su privučeni upravo iskustvom Njegova blagonaklonog pogleda, dodirom Njegovih ruku koje blagoslivljaju, Njegovim riječima koje oslobađaju i ozdravljaju. U isti mah, prateći toga Čovjeka, učenici su se otvarali susretu s Bogom. Kristova je ljudskost – Njegovo

lice, Njegova djela i riječi – vidljivi očitovatelj nevidljivoga Boga. U svjetlu stvarnosti Isusa Krista možemo se sada vratiti Crkvi: promatrajući ju izbliza, otkrivamo u njoj ljudsku dimenziju sastavljenu od konkretnih osoba, koje ponekad očituju ljepotu Evanđelja, a ponekad se muče i griješe poput svih drugih. Ipak, upravo se preko njezinih članova i njezinih ograničenih zemaljskih vidova očituje Kristova prisutnost i Njegovo djelo spasenja. Kako je govorio Benedikt XVI., ne postoji suprotnost između Evanđelja i institucije. Štoviše, crkvene strukture služe upravo “ostvarenju i uprisutnjenju Evanđelja u našem vremenu” (Govor švicarskim biskupima, 9. XI. 2006).

Ne postoji neka idealna, “čista” Crkva odvojena od zemlje, nego samo jedna jedina Kristova Crkva, utjelovljena u povijesti. U tomu se sastoji svetost Crkve: u činjenici da Krist prebiva u njoj i nastavlja se darivati preko malenosti i krhkosti svojih članova. Promatrajući to trajno otajstvo koje se u njoj zbiva, razumijemo “Božju metodu”: On se čini vidljivim po slabosti stvorenja, neprestano se objavljujući i djelujući. Zato papa Franjo u “*Evangelii gaudium*” poziva sve da nauče “izuti obuču pred svetom zemljom drugoga” (usp. Izl 3,5; EG 169). To nas i danas osposobljava da gradimo Crkvu: ne samo organizirajući njezine vidljive oblike nego i izgrađujući ono duhovno zdanje koje je Tijelo Kristovo – po zajedništvu i ljubavi među nama. Ljubav, naime, neprestano uprisutnjuje Uskrsloga. “*Dao Bog*”, rekao je sveti Augustin, “da svi imaju pred očima samo ljubav: ona jedina pobjeđuje sve, a bez nje, sve je bez vrijednosti; gdje god se ona nađe, sve privlači k sebi” (Propovijedi 354,6.6).